2024/1265

30.4.2024.

DIREKTIVA VIJEĆA (EU) 2024/1265

od 29. travnja 2024.

o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 126. stavak 14. treći podstavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ([2]),

budući da:

(1) Kako bi se osiguralo da države članice poštuju obveze iz Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u području proračunske politike, a posebno obveze koje se odnose na izbjegavanje prekomjernog državnog deficita, Direktivom Vijeća 2011/85/EU ([3]) utvrđuju se detaljna pravila o značajkama proračunskih okvira država članica.

(2) Na temelju iskustva s ekonomskom i monetarnom unijom stečenog od stupanja na snagu Direktive 2011/85/EU, potrebno je izmijeniti njezine zahtjeve koji se odnose na pravila i postupke koji čine proračunske okvire država članica.

(3) U svojem tematskom izvješću br. 22/2019 naslovljenom „Potrebno je dodatno ojačati zahtjeve EU-a za nacionalne proračunske okvire i bolje pratiti njihovu primjenu” Europski revizorski sud ispitao je Unijine zahtjeve za nacionalne proračunske okvire i Komisiji preporučio da ih preispita uzimajući u obzir međunarodne standarde i najbolje prakse. Europski revizorski sud predložio je posebne mjere za poboljšanje opsega i djelotvornosti nacionalnih proračunskih okvira, posebno one koje se odnose na srednjoročne proračunske okvire i neovisne fiskalne institucije.

(4) U svojoj komunikaciji od 5. veljače 2020. naslovljenom „Revizija gospodarskog upravljanja, Izvješće o primjeni uredaba (EU) br. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 i 473/2013 i o prikladnosti Direktive Vijeća 2011/85/EU” Komisija je naglasila znatan, ali neujednačen napredak u razvoju nacionalnih proračunskih okvira s obzirom na to da su pravom Unije utvrđeni samo minimalni zahtjevi te da su provedba i usklađenost s nacionalnim odredbama bili vrlo raznoliki. U komunikaciji se razmatralo i u kojoj bi mjeri okvir ispunio potrebe gospodarske, okolišne i socijalne politike koje se odnose na tranziciju prema klimatski neutralnom, resursno učinkovitom i digitalnom europskom gospodarstvu te dopunio ključnu funkciju regulatornog okruženja i strukturnih reformi.

(5) U svojoj komunikaciji od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan” Komisija je pozvala na veću primjenu zelenih proračunskih instrumenata kako bi se javna ulaganja, potrošnja i oporezivanje preusmjerili sa štetnih subvencija na zelene prioritete. Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) utvrđen je cilj klimatske neutralnosti na razini Unije do 2050. te se od institucija Unije i država članica zahtijeva napredak

([1]) Mišljenje od 23. travnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu).
([2]) SL C 290, 18.8.2023., str. 17.
([3]) Direktiva Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23.11.2011., str. 41.).
([4]) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

u poboljšanju kapaciteta za prilagodbu. Komisija se obvezala surađivati s državama članicama na provjeri i utvrđivanju referentnih postupaka za izradu zelenog proračuna. U svojoj komunikaciji od 24. veljače 2021. naslovljenoj „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama" Komisija je naglasila makrofiskalnu važnost klimatskih promjena i istaknula potrebu za povećanjem otpornosti Unije na utjecaje klimatskih promjena. Europski semestar dodatna je potpora tim naporima, a Instrument za tehničku potporu uspostavljen Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) nudi potrebnu praktičnu pomoć.

(6) U svojoj komunikaciji od 9. studenoga 2022. naslovljenoj „Komunikacija o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a" Komisija je istaknula da u svim državama članicama treba ojačati održivost duga i smanjiti visoke udjele javnog duga, a istodobno promicati održiv i uključiv rast. Glavni su ciljevi smjernica povećanje nacionalne odgovornosti, pojednostavnjenje okvira i veća usmjerenost na srednjoročno razdoblje, u kombinaciji s odlučnijom i dosljednijom provedbom.

(7) Kako bi se poboljšala usklađenost s odredbama UFEU-a, a posebno kako bi se spriječio nastanak prekomjernih državnih deficita u smislu članka 126. UFEU-a, u zakonodavstvu država članica trebale bi postojati posebne odredbe o povećanju nacionalne odgovornosti, u skladu s komunikacijom Komisije od 9. studenoga 2022. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a, koje su šire od onih iz Direktive 2011/85/EU. Na temelju dokaza o provedbi te direktive, trebalo bi izmijeniti i odredbe o transparentnosti i statistici, prognozama i izradi srednjoročnog proračuna kako bi se uklonili nedostaci utvrđeni tijekom njezine prethodne provedbe.

(8) Ova je Direktiva o izmjeni dio paketa zajedno s Uredbom (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) i Uredbom Vijeća (EU) 2024/1264 ([7]). Ovim trima zakonodavnim aktima (dalje u tekstu „reforma okvira gospodarskog upravljanja") zajedno se uspostavlja reformirani okvir gospodarskog upravljanja Unije kojim se u pravo Unije uključuje sadržaj glave III. („Fiskalni ugovor") iz Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji ([8]) od 2. ožujka 2012. („Ugovor o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju"), u skladu s člankom 16. tog ugovora. Na temelju iskustva država članica u provedbi Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju, reforma okvira gospodarskog upravljanja zadržava srednjoročnu orijentaciju Fiskalnog ugovora kao alata za postizanje proračunske discipline i promicanje rasta. U reformi okvira gospodarskog upravljanja radi povećanja nacionalne odgovornosti naglašena je dimenzija pojedine zemlje, među ostalim očuvanjem savjetodavne uloge neovisnih fiskalnih koja se temelji na zajedničkim načelima iz Fiskalnog ugovora o nacionalnim mehanizmima fiskalne korekcije koje je Komisija predložila u svojoj komunikaciji od 20. lipnja 2012. u skladu s člankom 3. stavkom 2. Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju. Analiza rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda za ukupnu ocjenu usklađenosti koja se zahtijeva Fiskalnim ugovorom utvrđena je u Uredbi (EU) 2024/1263 kojom se zamjenjuje Uredba (EZ) br. 1466/97. Kao i u Fiskalnom ugovoru, privremena odstupanja od srednjoročnog plana dopuštena su samo u iznimnim okolnostima u skladu s Uredbom (EU) 2024/1263. Slično tome, u slučaju znatnih odstupanja od srednjoročnog plana trebalo bi provesti mjere za njihovo otklanjanje u definiranom razdoblju. Reformom okvira gospodarskog upravljanja jačaju se fiskalni nadzor i postupci izvršenja kako bi se ispunila obveza promicanja dobrih i održivih javnih financija te održivog i uključivog rasta. Reformom okvira gospodarskog upravljanja očuvani su temeljni ciljevi proračunske discipline i održivosti duga utvrđeni u Fiskalnom ugovoru.

(9) Potpune i pouzdane prakse javnog računovodstva za sve podsektore opće države preduvjet su za izradu visoko kvalitetnih statističkih podataka koji se mogu uspoređivati po državama članicama. Dostupnost i kvaliteta statističkih podataka na temelju Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA) ključne su za osiguranje pravilnog funkcioniranja Unijina okvira fiskalnog nadzora. ESA 2010. temelji se na informacijama dobivenima na obračunskoj osnovi. Stoga je poželjno poboljšati prikupljanje podataka i informacija na obračunskoj osnovi koji su potrebni za izradu statističkih podataka na obračunskoj osnovi na sveobuhvatan i dosljedan način u svim podsektorima opće države.

([5]) Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

([6]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([7]) Uredba Vijeća (EU) 2024/1264 od 29. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([8]) https://www.consilium.europa.eu/media/20399/st00tscg26_en12.pdf.

(10) Dostupnošću podataka koji se vrlo često prikupljaju mogu se otkriti obrasci zbog kojih je potreban stroži nadzor i poboljšati kvaliteta proračunskih prognoza. Države članice i Komisija (Eurostat) trebale bi objavljivati tromjesečne podatke o deficitu i dugu primjenjujući definicije iz članka 2. Protokola (br. 12) o postupku u slučaju prekomjernog deficita koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u. Kako bi se povećala nacionalna odgovornost, na temelju nacionalnih zahtjeva o transparentnosti i potreba korisnika trebalo bi utvrditi učestalije objavljivanje proračunskih podataka prilagođenih nacionalnim proračunskim definicijama.

(11) Pristrane i nerealne makroekonomske i proračunske prognoze za propise o godišnjem i višegodišnjem proračunu mogu znatno ugroziti djelotvornost fiskalnog planiranja te stoga oslabiti obvezu poštovanja proračunske discipline. Kako bi se poboljšale osnovne pretpostavke, države članice trebale bi usporediti svoje makroekonomske i proračunske prognoze s najnovijim makroekonomskim i proračunskim prognozama Komisije i, prema potrebi, drugih neovisnih tijela.

(12) Kako bi se poboljšala njihova kvaliteta, makroekonomske i proračunske prognoze za godišnje i višegodišnje fiskalno planiranje opće države trebale bi podlijegati redovitim, objektivnim i sveobuhvatnim *ex post* evaluacijama koje provodi neovisno tijelo ili druga tijela s fiskalnom autonomijom u odnosu na fiskalna tijela država članica koja nisu ona koja izrađuju prognozu.. Te evaluacije trebale bi uključivati kontrolu ekonomskih pretpostavki, usporedbu s prognozama drugih institucija i evaluaciju rezultata prošle prognoze.

(13) Neovisna tijela zadužena za praćenje javnih financija u državama članicama djelotvorna su sastavnica proračunskih okvira. Uredbom (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) zahtijeva se da države članice čija je valuta euro imaju neovisne fiskalne institucije zadužene za potvrđivanje ili izradu makroekonomskih prognoza te su u njoj utvrđene posebne mjere zaštite neovisnosti i tehničkog kapaciteta tih institucija. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz te uredbe, zadaćom neovisnih fiskalnih institucija da izrađuju, ocjenjuju ili potvrđuju makroekonomske prognoze u skladu s ovom Direktivom, u obzir bi trebalo uzeti utvrđene nacionalne postupke i prakse u državama članicama, uključujući one u pogledu trenutka u kojem se ta zadaća obavlja.

(14) Radi povećanja odgovornosti za fiskalnu politiku neovisne fiskalne institucije trebale bi imati visok stupanj operativne neovisnosti, potrebne resurse za obavljanje svojih zadaća te sveobuhvatan i pravodoban pristup potrebnim informacijama. Države članice mogu osnovati više od jedne neovisne fiskalne institucije te svaka od njih može obavljati jednu ili više zadaća utvrđenih ovom Direktivom o izmjeni, pod uvjetom da postoji jasna raspodjela odgovornosti i da među njima nema preklapanja u pogledu nadležnosti. Trebalo bi izbjegavati prekomjernu rascjepkanost zadaća praćenja među institucijama. Kada je riječ o sastavu tih tijela za praćenje, u obzir bi trebalo uzeti postojeće institucionalno okruženje i administrativnu strukturu u dotičnoj državi članici.

(15) Kako bi se poboljšalo proračunsko planiranje, odgovarajuću pozornost trebalo bi posvetiti, u mjeri u kojoj je to moguće, makrofiskalnim rizicima koji proizlaze iz klimatskih promjena, uključujući njihove učinke na okoliš i distribucijske učinke. Razumijevanje potencijalnih načina na koje šokovi povezani s klimom utječu na javne financije ključno je kako bi se u nacionalnim strategijama utvrdile mjere za ograničavanje fiskalnih rizika koji proizlaze iz klimatskih promjena i s njima povezanih katastrofa, te za upravljanje njima.

(16) Iako je odobrenje godišnjeg proračunskog zakonodavstva ključni korak u proračunskom postupku za demokratsku odgovornost, jednogodišnja perspektiva proračunskog planiranja ograničena je osnova za dobru fiskalnu politiku jer posljedice većine mjera nadilaze jednogodišnji proračunski ciklus. Stoga se djelotvornim srednjoročnim fiskalnim planiranjem povećava vjerodostojnost fiskalne politike, a pritom uzima u obzirodrživost duga. Trebalo bi se i dalje temeljiti na jasnoj i dosljednoj definiciji nacionalnih proračunskih ciljeva u srednjoročnom razdoblju za opću državu koji su prikazani u nacionalnim srednjoročnim planovima. Kako bi se poboljšala višegodišnja proračunska perspektiva, propise o godišnjem proračunu trebalo bi planirati u skladu s nacionalnim proračunskim ciljevima u srednjoročnom razdoblju.

([9]) Uredba (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrta proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju (SL L 140, 27.5.2013., str. 11.).

(17) Kako bi bili djelotvorni u promicanju proračunske discipline i održivosti javnih financija, proračunski okviri trebali bi u sveobuhvatno pokriti javne financije. Zato bi posebnu pozornost trebalo posvetiti radu onih tijela opće države i fondova koji nisu dio redovnih proračuna, ali su dio opće države, uključujući podsektore, te koji imaju trenutačan ili srednjoročni učinak na stanje proračuna država članica. Države članice trebale bi objaviti i vrijednosti kombiniranog učinka tih tijela i fondova na bilancu i dug opće države. Trebalo bi objaviti detaljne informacije o učinku poreznih rashoda na prihode.

(18) Zeleni proračunski instrumenti mogu pomoći u preusmjeravanju javnih prihoda i rashoda na zelene prioritete. U tom pogledu redovito izvješćivanje o relevantnim informacijama poboljšava rasprave o proračunu. Države članice mogle bi objaviti informacije o tome kako relevantni elementi njihovih proračuna doprinose ispunjenju obveza povezanih s klimom i okolišem na nacionalnoj i međunarodnoj razini te metodologiju koju su primijenile. Države članice trebale bi zasebno objaviti podatke i opisne informacije o stavkama rashoda, poreznih rashoda i prihoda. Države članice mogle bi objaviti informacije o distribucijskom učinku proračunskih politika i u obzir uzeti aspekte zapošljavanja te socijalne i distribucijske aspekte u razvoju izrade zelenih proračuna kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 473/2013 i komunikaciji Komisije od 28. rujna 2022. „Bolja procjena distribucijskog učinka politika država članica”.

(19) Dužnu pozornost trebalo bi posvetiti postojanju nepredviđenih obveza. Nepredviđene obveze obuhvaćaju moguće obveze koje ovise o nastanku neizvjesnog budućeg događaja odnosno postojeće obveze čije plaćanje nije vjerojatno ili za koje iznos vjerojatnog plaćanja nije moguće pouzdano izmjeriti. Obuhvaćaju, primjerice, državna jamstva, neprihodonosne kredite, obveze koje proizlaze iz poslovanja javnih poduzeća i, u najvećoj mogućoj mjeri, nepredviđene obveze povezane s katastrofama i klimom.

(20) Prirodne katastrofe i ekstremni vremenski uvjeti utjecali su na većinu država članica, a očekuje se da će se zbog klimatskih promjena povećati učestalost i intenzitet tih događaja. Države ulažu u mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i sudjeluju u pokrivanju troškova hitne pomoći, oporavka i obnove u slučaju katastrofe te u nekim slučajevima postupaju kao osiguratelj u krajnjoj nuždi. S obzirom na postojeće i buduće izazove za održivost javnih financija, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti obvezama država i rizicima za državne financije koji proizlaze iz prirodnih katastrofa i šokova povezanih s klimom, počevši od prikupljanja i objavljivanja informacija o fiskalnim troškovima prošlih događaja u mjeri u kojoj je to moguće.

(21) Izvješćivanje o makrofiskalnim rizicima od klimatskih promjena, nepredviđenim obvezama povezanima s klimom i fiskalnim troškovima katastrofa poboljšava se, ali je i dalje u početnoj fazi, a metodologije i pokazatelji za takvo izvješćivanje još se razvijaju. Provedba tog izvješćivanja zahtijevat će znatan napor javnih uprava. Uzimajući u obzir te izazove te, u mjeri u kojoj je to moguće, izvješćivanje o tim područjima trebalo bi provoditi i razvijati usporedno s takvim metodološkim napretkom.

(22) Komisija bi trebala nastaviti redovito pratiti provedbu Direktive 2011/85/EU. Trebalo bi utvrditi i razmjenjivati najbolje prakse koje se odnose na provedbu te direktive.

(23) Direktivu 2011/85/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(24) S obzirom na postojeći rok u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije,*

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Direktiva 2011/85/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) u prvom stavku druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Primjenjuju se definicije podsektora opće države utvrđene u Prilogu A Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. (SL L 174, 26.6.2013., str. 1.).";

(b) drugi stavak mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) sustavi javnog računovodstva i statističkog izvješćivanja opće države;";

ii. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) numerička fiskalna pravila za pojedinu zemlju kojima se doprinosi usklađenosti provedbe fiskalnih politika država članica i njihovih obveza na temelju UFEU-a, te koja su izražena pokazateljem izvršenja proračuna, kao što su deficit državnog proračuna, zaduživanje, dug, ili njihove glavne komponente;";

iii. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) srednjoročni proračunski okviri kao specifičan skup nacionalnih proračunskih postupaka koji produljuju razdoblje donošenja fiskalnih politika izvan godišnjeg proračunskog kalendara, uključujući utvrđivanje prioriteta politike i nacionalnih proračunskih ciljeva u srednjoročnom razdoblju;";

iv. dodaje se sljedeća točka:

„(h) neovisne fiskalne institucije kao tijela koja su strukturno neovisna ili funkcionalno autonomna u odnosu na proračunska tijela država članica osnovana nacionalnim pravnim odredbama u skladu s člankom 8.";

2. članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

1. U pogledu nacionalnih sustava javnog računovodstva, države članice uspostavljaju javne računovodstvene sustave koji sveobuhvatno i dosljedno pokrivaju sve podsektore opće države i sadržavaju informacije potrebne za izradu obračunskih podataka radi pripreme podataka na temelju Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa. Ti sustavi javnog računovodstva opće države podliježu unutarnjoj kontroli i neovisnim revizijama.

2. Države članice osiguravaju da fiskalni podaci za sve podsektore opće države budu pravodobno i redovito javno dostupni, kako je utvrđeno Uredbom (EU) br. 549/2013. Osobito, države članice objavljuju podatke o deficitu za središnju državu, državnu upravu, lokalnu upravu i fondove socijalne sigurnosti, tromjesečne podatke o dugu i, osim ako su uspostavile integrirane, sveobuhvatne i nacionalno usklađene sustave financijskog računovodstva na obračunskoj osnovi, podatke o deficitu zasebno, prije kraja sljedećeg tromjesečja ili nakon što Komisija (Eurostat) objavi relevantne podatke.

3. Komisija (Eurostat) svaka tri mjeseca objavljuje statističke podatke o državnim financijama u skladu s tablicama 25., 27. i 28. iz Priloga B Uredbi (EU) br. 549/2013.";

3. članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice dužne su osigurati da se godišnje i višegodišnje fiskalno planiranje temelji na realnim makroekonomskim i proračunskim prognozama i najnovijim informacijama. Proračunsko planiranje temelji se na najvjerojatnijem makrofiskalnom scenariju ili na opreznijem scenariju. Makroekonomske i proračunske prognoze uspoređuju se s najnovijim prognozama Komisije i, prema potrebi, onima drugih neovisnih tijela. Znatne razlike između makroekonomske i proračunske prognoze države članice i Komisijinih prognoza obrazlažu se, među ostalim ako razina ili rast varijabli u vanjskim pretpostavkama znatno odstupa od vrijednosti iz Komisijinih prognoza.";

(b) stavak 4. briše se;

(c) stavci 5. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

„5. Države članice određuju instituciju odgovornu za izradu makroekonomskih i proračunskih prognoza i objavljuju službene makroekonomske i proračunske prognoze pripremljene za fiskalno planiranje. Države članice i Komisija najmanje jedanput godišnje sudjeluju u tehničkom dijalogu o pretpostavkama na kojima se temelji izrada makroekonomskih i proračunskih prognoza.

6. Makroekonomske i proračunske prognoze za godišnje i višegodišnje fiskalno planiranje podliježu redovitoj, objektivnoj i sveobuhvatnoj *ex post* evaluaciji koju provodi neovisno tijelo ili druga tijela s funkcionalnom autonomijom u odnosu na fiskalna tijela država članica koja nisu ona koja izrađuju prognozu. Rezultat te evaluacije objavljuje se i na odgovarajući način uzima u obzir u budućim makroekonomskim i proračunskim prognozama. Ako se u evaluaciji otkrije znatna pristranost koja utječe na makroekonomske prognoze u razdoblju od najmanje četiri uzastopne godine, dotična država članica poduzima potrebne mjere i to javno objavljuje.”;

(d) stavak 7. briše se;

4. članak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 5.

Svaka država članica utvrđuje svoja specifična numerička fiskalna pravila kojima se učinkovito promiče usklađenost s obvezama koje proizlaze iz UFEU-a u području proračunske politike u višegodišnjem razdoblju za opću državu u cjelini. Tim se pravilima osobito promiču:

(a) usklađenost s referentnim vrijednostima i odredbama o deficitu i dugu utvrđenima u članku 1. Protokola (br. 12) o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog UEU-u i UFEU-u;

(b) uvođenje srednjoročnog fiskalnog planiranja u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).”;

5. članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) djelotvornog i pravodobnog nadzora usklađenosti s pravilima, na temelju pouzdane i neovisne analize koju su provele neovisne fiskalne institucije osnovane u skladu s člankom 8. ili druga tijela s funkcionalnom autonomijom u odnosu na fiskalna tijela država članica;”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ako numerička fiskalna pravila sadržavaju klauzule o odstupanju, u tim se klauzulama utvrđuje ograničen broj posebnih okolnosti u skladu s obvezama država članica na temelju UFEU-a i Uredbe (EU) 2024/1263.”;

6. članak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 7.

Propisi o godišnjem proračunu država članica moraju biti usklađeni s numeričkim fiskalnim pravilima za pojedinu zemlju koja su na snazi.”;

7. članak 8. briše se;

8. naslov poglavlja V. zamjenjuje se naslovom „NEOVISNE FISKALNE INSTITUCIJE”;

9. u poglavlju V. umeće se sljedeći članak:

„Članak 8.a

1. Države članice osiguravaju da su neovisne fiskalne institucije osnovane u skladu s nacionalnim zakonima, propisima ili obvezujućim upravnim odredbama.

2. Države članice mogu osnovati više od jedne neovisne fiskalne institucije.

3. Članovi neovisnih fiskalnih institucija predlažu se i imenuju u okviru transparentnih postupaka, i to na temelju iskustva i stručnosti u području javnih financija, makroekonomije ili proračunskog upravljanja.

4. Neovisne fiskalne institucije:

(a) ne primaju upute od proračunskih tijela dotične države članice ili bilo kojeg drugog javnog ili privatnog tijela;

(b) imaju mogućnost pravodobne komunikacije s javnošću o svojim procjenama i mišljenjima;

(c) imaju odgovarajuće i stabilne resurse za djelotvorno izvršenje svojih zadaća, uključujući sve vrste analize;

(d) imaju primjeren i pravodoban pristup informacijama koje su potrebne za izvršenje njihovih zadaća;

(e) podliježu redovitim vanjskim evaluacijama neovisnih evaluatora.

5. Ne dovodeći u pitanje zadaće i funkcije dodijeljene državama članicama čija je valuta euro u skladu s Uredbom 473/2013, sve države članice osiguravaju da jedna od neovisnih fiskalnih institucija iz stavka 1. obavlja sljedeće zadaće:

(a) izradu, ocjenu ili potvrđivanje godišnjih i višegodišnjih makroekonomskih prognoza;

(b) praćenje usklađenosti s numeričkim fiskalnim pravilima za pojedinu zemlju osim ako to obavljaju druga tijela u skladu s člankom 6.;

(c) obavljanje zadaća u skladu s člankom 11., člankom 15. stavkom 3. i člankom 23. Uredbe (EU) 2024/1263 i člankom 3. stavkom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 (*);

(d) procjenu dosljednosti, usklađenosti i djelotvornosti nacionalnog proračunskog okvira;

(e) na poziv, sudjelovanje na redovitim saslušanjima i raspravama u nacionalnom parlamentu.

6. Neovisne fiskalne institucije izdaju ocjene u kontekstu zadaća iz stavka 5. točke (a), (b), (c) ili (d) ovog članka, ne dovodeći u pitanje zadaće i funkcije dodijeljene u skladu s Uredbom (EU) br. 473/2013. Države članice postupaju u skladu s tim ocjenama odnosno objašnjavaju zašto ih ne slijede. Objašnjenje je javno i predstavlja se u roku od dva mjeseca od datuma izdavanja takvih ocjena.

(*) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).";

10. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice uspostavljaju vjerodostojan, djelotvoran nacionalni srednjoročni proračunski okvir kojim se omogućava uvođenje razdoblja za fiskalno planiranje od najmanje tri godine, kako bi osigurale da se nacionalnim fiskalnim planiranjem slijedi višegodišnja perspektiva fiskalnog planiranja.";

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna formulacija zamjenjuje se sljedećim:

„2. Nacionalni srednjoročni proračunski okvir uključuje postupke za uspostavljanje sljedećih točaka:";

ii. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) sveobuhvatni i transparentni nacionalni proračunski ciljevi u srednjoročnom razdoblju iz članka 2. drugog podstavka točke (e) ove Direktive u smislu deficita opće države, duga i bilo kojeg drugog fiskalnog pokazatelja kao što su rashodi, usklađeni sa svim numeričkim fiskalnim pravilima za pojedinu zemlju kako su predviđena u Poglavlju IV. ove Direktive i relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2024/1263.";

iii. točke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) opis predviđenih srednjoročnih politika, uključujući reforme i ulaganja, s učinkom na financije opće države te održiv i uključiv rast, raščlanjenih po glavnim stavkama prihoda i rashoda, koji pokazuje kako se prilagodba nacionalnim proračunskim ciljevima ostvaruje u srednjoročnom razdoblju iz članka 2. drugog podstavka točke (e) u odnosu na projekcije na temelju nepromijenjenih politika;

(d) procjena vjerojatnog utjecaja predviđenih politika, s obzirom na njihov izravan srednjoročni i dugoročni učinak, na financije opće države, na srednjoročnu i dugoročnu održivost javnih financija i održiv i uključiv rast. U procjeni se u mjeri u kojoj je to moguće u obzir uzimaju makrofiskalni rizici od klimatskih promjena i njihovi učinci na okoliš i distribucijski učinci.";

(c) stavak 3. briše se;

11. članci 10. i 11. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 10.

Propisi o godišnjem proračunu u skladu su s nacionalnim proračunskim ciljevima u srednjoročnom razdoblju iz članka 2. drugog podstavka točke (e). Svako odstupanje propisno se objašnjava.

Članak 11.

Ovom Direktivom ne sprečava se državu članicu da, u slučaju novoimenovane vlade, svoj srednjoročni proračunski plan ažurira u skladu sa svojim novim prioritetima politike. U takvom slučaju država članica dužna je naznačiti razlike između prethodnog i novog srednjoročnog proračunskog plana.";

12. naslov poglavlja VI. zamjenjuje se sljedećim: „TRANSPARENTNOST FINANCIJA OPĆE DRŽAVE";

13. članak 12. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 12.

Države članice osiguravaju da sve mjere poduzete radi usklađivanja s poglavljima II., III. i IV. budu dosljedno provedene i da sveobuhvatno pokrivaju sve podsektore opće države. U tu svrhu države članice moraju imati usklađena računovodstvena pravila i postupke opće države te osigurati integritet svojih sustava za prikupljanje i obradu osnovnih podataka.";

14. članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 14.

1. U okviru godišnjih i višegodišnjih proračunskih postupaka države članice objavljuju informacije o tijelima i fondovima koji nisu dio redovnih proračuna, ali su dio opće države, uključujući podsektore opće države. Države članice objavljuju i iznose koji odgovaraju kombiniranom učinku tih tijela i fondova na bilancu i dug opće države.

2. Države članice objavljuju detaljne informacije o učinku poreznih rashoda na prihode.

3. Za sve podsektore opće države, države članice objavljuju relevantne informacije o nepredviđenim obvezama s potencijalno velikim učinkom na javne proračune, uključujući državna jamstva, neprihodonosne kredite i obveze koje proizlaze iz poslovanja javnih poduzeća, uključujući njihov opseg. Države članice, koliko je to moguće, objavljuju i informacije o nepredviđenim obvezama povezanima s katastrofama i klimom. U objavljenim se informacijama, u mjeri u kojoj je to moguće, u obzir uzimaju informacije o fiskalnim troškovima nastalima zbog katastrofa i šokova povezanih s klimom. Države članice objavljuju informacije o sudjelovanju opće države u kapitalu privatnih i javnih poduzeća, kada je riječ o ekonomski znatnim iznosima.";

15. članak 16. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 16.*

1. Komisija do 31. prosinca 2025. i svakih pet godina nakon toga izvješćuje o aktualnom stanju:

(a) javnog računovodstva opće države u Uniji, uzimajući u obzir napredak postignut od njezine procjene prikladnosti Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor za države članice iz 2013.;

(b) kapaciteta i zadaća neovisnih fiskalnih institucija Unije, uzimajući u obzir napredak postignut od stupanja na snagu ove Direktive, na temelju nalaza Komisijine baze podataka o fiskalnom upravljanju i savjetovanja s relevantnim dionicima, s ciljem istraživanja minimalnih standarda.

2. Komisija do 31. prosinca 2030. i svakih pet godina nakon toga objavljuje rezultate preispitivanja djelotvornosti ove Direktive.”.

Članak 2.

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni za usklađivanje s ovom Direktivom do 31. prosinca 2025.

2. Kada države članice donose te zakone i druge propise, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

3. Države članice potiču se da za svoje potrebe i u interesu Unije izrade korelacijske tablice koje će, koliko je to moguće, prikazati korelaciju između ove Direktive i mjera prenošenja, te da ih objave.

4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

5. Komisija na temelju relevantnih informacija koje dobije od država članica priprema privremeno izvješće o napretku provedbe glavnih odredbi ove Direktive te ga dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću do 30. lipnja 2025.”;

Članak 3.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 4.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourga 29. travnja 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

D. CLARINVAL